

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

www.philosophical-research.org

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Λ. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2017- 2018

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΤΡΩΝ (30^η)

Πέμπτη, 26 Ιουλίου 2018

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

ΠΑΤΡΩΝ

ΟΛΙΚΗ ΕΚΛΕΙΨΗ ΣΕΛΗΝΗΣ

Παρασκευή, 27 Ιουλίου 2018

I

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

Κύκλος ΛΑ΄

Κοσμοϊστορικές Έρευνες στον Ομφαλό της Γης.

Ελληνισμός, Ευρώπη και η «καθ' ημάς» Ανατολή:

Συγκριτικές Μελέτες Τριών Πολιτισμών

Και ιδού τιμωρός δαίμων μετά πυρίνης ρομφαίας επεφάνη και επέπεσε επί της εστίας του τέρατος της Απωλείας, και κατέκαυσε τον λαιμόν αυτού ίνα διαχωρίση κεφαλὴν και σώμα ένθεν και ένθεν. Και εγένετο σήμα μέγα, ημέρα εορτής κατά Κεφαλής. Και οι λαοί εθαύμασαν την σοφίαν της θείας οργής.

Ο Θεός της ευλογημένης Ελλάδος, ανάξια πασχούσης υπό την Νεοελληνική τυραννία, απορούσε και ελεούσε από το 1922 μέχρι του 1909. Αηδίαζε από τότε μέχρι το 1954. Και ωργίσθη σφόδρα έκτοτε δια την επανάληψιν της α-τοπίας των κατά τα λοιίσθια του Βυζαντίου. Ο δε λαός του θεού και της χώρας συσσωρεύει κατ' αντίστροφον τάξιν αμφότερα οργή και καιρό τώρα πλέον αηδία, απορώντας ανελέητα ποιος είναι ο πάτος του ποτηρίου της ακαθαρσίας στην άφρονα κραιπάλη της ηγετικής αναξιοκρατίας της χώρας.

Είναι φρικτό να πέσεις στα χέρια Θεού του Ζώντος σφάλλων στο Σωτήριο. Ύβρισε δε ο Κακοδαίμων Νεοελληνισμός κατά του Πνεύματος ανεξiléητον αμαρτίαν αλλοτριωθείς εαυτού και την οικείαν περιούσιον πολιτισμικήν ταυτότητα απεμπολήσας. Ύβριν και αλλοτριώσιν όχι του Λαού αλλά του Συστήματος και των ταγών.

Εβαρύνθη, λέει ο αρχετυπικός μύθος, η Γη τους ανθρώπους του χώρου μας και ζήτησε από τον Δία να της άρει το βαρετό, άχρηστο βάρος. Και ο Ζευσ βάζοντας την Έριδα να ρίξει την κατάλληλη στιγμή ένα Μήλο στο κατάλληλο μέρος, με τέλεια επιλογή καιρού και περίστασης, ξεκίνησε την μακρά αλυσίδα συνηρημένων δράσεων και αντιδράσεων που κατέληξε στον Τρωικό Πόλεμο και την κατάρρευση του Μυκηναϊκού Συστήματος. **Μια κολοσσιαίων διαστάσεων καταστροφή ανθρώπινου, πολιτισμικού και οικονομικού «κεφαλαίου», ρευστού και επενδεδυμένου.**

Ο Θεός του Ελληνισμού έχει αρχίσει από καιρού την αδυσώπητη διαδικασία εξαφάνισης του ονείδους του Νεοελληνικού παραμορφώματος. Το «Μήλο» έχει ριφθεί προ πολλού.

Το Παραμόρφωμα υιοθέτησε την ιδεολογία του Εκσυγχρονισμού αντί του βιώματος της Ανανέωσης, της μετάλλαξης στον Ευρωπαϊσμό της παρακμής αντί της επιστροφής στις συστατικές αρχές του Ελληνισμού και στο παράδειγμα της ακμής των μορφών του. Επέλεξε να προβάλλει σαν στόχο τον πιθηκισμό των χειρότερων σχημάτων της νεωτερικότητας αντί να παραδειγματισθεί έστω από τον πλούσιο ορίζοντα του Ευρωπαϊκού έρωτα του κλασσικού Ελληνισμού και να ανανεωθεί αναβαπτιζόμενο στις αξίες και δομές της οικείας ταυτότητάς μας. Καθ' ημάς Ανατολή και Δύση ξαναζωντάνευσαν από την πνοή του Ελληνισμού πάλι και πάλι. Η Ελληνιστική Ανατολή και η Ρώμη, η Καθολική θεολογία και η Ισλαμική θεολογία, η Αναγέννηση και η αρχιτεκτονική, μουσική, μυστικισμός, τρόπος βίου και διοίκηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, η παροδική Γαλλική Επανάσταση και Αυτοκρατορία, το Γερμανικό θαύμα και το σταθερότερο Αμερικανικό «προφανές πεπρωμένο» - όλα θεμελιώθηκαν και θριάμβευσαν στην βάση και την ουσία του Ελληνισμού.

Rejuvenatio mundi ευαγγελίστηκε ο Αύγουστος για την Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία με συνεκτική ιδεολογία τον Ελληνισμό. Και μάλιστα τον αρχαϊκό και κλασσικό Ελληνισμό, όχι τον Ελληνιστικό. Οι Γερμανοί

ήθελαν να πιούν κατευθείαν από τα αρχέτυπα Ελληνικά νάματα, παρακάμπτοντας την Ρωμαϊκή παράμετρο.

Και εμείς;

Για να ξαναζωντανέψουμε και ανανεωθούμε δεν έχουμε παρά να επιστρέψουμε στους τρεις πυλώνες της πορείας του αυθεντικού Ελληνισμού στον χρόνο: στην Κλασσική Αρχαιότητα, στην Βυζαντινή Ορθοδοξία και στην Δημοτική Παράδοση. Όλα τα άλλα μόνο επικουρική βοήθεια μπορούν ίσως να δώσουν. Ίσως.

Και χρειάζεται επίσης να συνάψουμε τα τρία πολιτισμικά φαινόμενα σε μια αλληλουχία ενοποιού συνοχής, να βιώσουμε και κατανοήσουμε την συνέχεια της ενότητας του Ελληνισμού στον χρόνο. Εκεί που ζει γνήσια.

Και πως γίνεται αυτό;

Για αρχή, όπως τόκανε ο Λυκούργος στη Σπάρτη. Και ο κάθε Λυκο-εργός του Ελληνισμού. Και εμείς τώρα.

Να πως το διατύπωσαν οι Ιδρυτικοί Πατέρες της Αμερικανικής Πολιτείας στην **Διακήρυξη της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας**:

We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness.-- That to secure these rights, Governments are instituted among Men, deriving their just powers from the consent of the governed, -- That whenever any Form of Government becomes destructive of these ends, it is the Right of the People to alter or to abolish it, and to institute new Government, laying its foundation on such principles and organizing its powers in such form, as to them shall seem most likely to effect their Safety and Happiness.

Είτε πρόκειται για ανεξαρτητοποίηση από το σύστημα διοίκησης ενός μακράν ευρισκόμενου κέντρου εξουσίας, είτε για ριζική αλλαγή του τρόπου οργάνωσης της εξουσίας στο εσωτερικό μιας χώρας, η κοινωνία και ο λαός ενεργεί με τον ίδιο τρόπο: αν και όταν το κρατούν σύστημα, το Κατεστημένο, δεν ευοδώνει την πραγμάτωση των θεμελιωδών αξιών της ανθρωπίνης ύπαρξης και συγκεκριμένα εμποδίζει την έκφραση του βασικού ιδιοβιώματος και παραβιάζει την ανάπτυξη της ωρισμένης

πολιτισμικής ταυτότητας του λαού – τότε ο λαός και οι ενεργοί φορείς της πολιτισμικής του ουσίας το καταργούν και ιδρύουν στην θέση του ένα άλλο έτσι δομημένο και αξιοθετημένο ώστε να μεγιστοποιούνται οι ικανότητες και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που απορρέουν από την πολιτισμική ταυτότητα του λαού.

Ο εκσυγχρονισμός είναι ανάθεμα γιατί σημαίνει αλλοτρίωση, μίμηση και μάλιστα πιθηκισμό του άλλου και ξένου, και ακόμη χειρότερα μηχανιστική προσκόλληση στην χειρότερη φάση του, στην παρακμιακή φυσιογνωμία του. Η ανανέωση είναι ευδαιμονία γιατί σημαίνει εξοικείωση με τον πραγματικό εαυτό σου: πετάς τότε ψηλά γιατί έχεις να κάνεις με ένα πολλαπλασιαστή δυναμικού.

Και να ποιο πνεύμα έκανε μια πρώην αποικία κραταιάς αυτοκρατορίας, σωστά διαρθρωμένη σε σύστημα σύμφωνα με την δική της λογική, να γίνει παγκόσμια ηγεμονική δύναμη. Είναι ένα ποίημα:

I Hear It Was Charged against Me

I hear it was charged against me that I sought to destroy

institutions,

But really I am neither for nor against institutions,

(What indeed have I in common with them? or what with

the destruction of them?)

Only I will establish in the Mannahatta and in every city of

these States inland and seaboard,

And in the fields and woods, and above every keel little or

large that dents the water,

Without edifices or rules or trustees or any argument,

The institution of the dear love of comrades.

Έτσι αποφθέχθηκε ο κατ' εξοχήν Αμερικανός ποιητής **Walt Whitman** το 1860, ένα χρόνο πριν εκραγεί ο Εμφύλιος, και έτσι μεγαλούργησε το έθνος του. Αυτός κατηύθυνε την εθνική μεγαλουργία, γιατί αυτός εξέφρασε το βίωμα ενός λαού με ψυχοσύνθεση cowboys σε πεδίο χωρίς όρια.

Γνώση συνεπάγεται πρό-γνωση. Γιατί η γνώση δεν είναι των γεγονότων στον χρόνο αλλά της ουσίας των γιγνομένων. Το γίγνεσθαι εκτυλίσσει στον χρόνο την αιώνιο ουσία. Το ον για να φανεί διαμερίζεται σε τμήματα του χώρου και φάσεις του χρόνου. Η αρμονία των τοπικών μερών και ο ρυθμός των χρονικών φάσεων συνιστά την ενότητα του φαινομένου που έτσι από-καλύπτει την πληρότητα του όντως όντος. Έτσι το φαινόμενο δεν διαλύεται δια-μελιζόμενο και διαρκούν. Το συνέχει στην ολοκληρία του η αρμονία της χωρικής του δομής και ο ρυθμός της χρονικής εξέλιξής του. Δομείται δηλαδή αρμονικά και εξελίσσεται ρυθμικά. Δείχνει με αυτόν τον τρόπο την ουσία του αισθητά, φανερώνοντάς την στην πληρότητά της χωρίς υπόλοιπο κρυφιότητας.

Ο χρόνος δεν έχει μυστικά *sub specie aeternitatis*. Ο νοών το Είναι Παρμενίδεια, γνωρίζει τις ιδέες-αρχέτυπα της πραγματικότητας, και συνεπώς έχει επί-γνωση του παρελθόντος και πρό-γνωση του μέλλοντος όχι από την αντίληψη του παρόντος αλλά από την γνώση της αιωνιότητας. Από το παρόν του γίγνεσθαι των φαινομένων ο νοών ανέρχεται στο αιώνιο της ουσίας του όντος. Επίγνωση του παρελθόντος σημαίνει γνώση του νοήματος του παρελθόντος γίγνεσθαι. Πρό-γνωση του μέλλοντος σημαίνει πάλι γνώση του νοήματος των ερχομένων.

Η αναγωγή του χρόνου στην αιωνιότητα, του γίγνεσθαι στην ουσία και του φαινομένου στο ον ερμηνεύει την γνησιώτερη Ελληνική μαντεία ως Απολλώνια (δίπλα σε πολλά άλλα είδη χθόνια και την

χαρακτηριστική προφητεία εκ κυριότητας). Μάντις του χρόνου είναι παραδοξολογικά αλλά και ουσιολογικά ο Πρωθήβης του Κάλλους, Άναξ της Αιωνιότητας. Εφηβεία είναι η ακμή της ώρας της ύπαρξης απ' όπου απουσιάζει βιοτική μέριμνα του χρόνου και αγωνία του θανάτου, παρίσταται δε στάσιμη η εορτή της αιωνιότητας, ίσταται άνευ διαρκείας το σφύζον κάλλος της τελειότητας, ήσυχο μεν από μερίμνης και αγωνίας, οργών δε εις επί-δειξη κάλλους, εις επι-φάνεια αιωνιότητας.

Από την άποψη της ανθρώπινης ύπαρξης, η αναγωγή του χρόνου εις αιωνιότητα σηματοδοτεί την έκ-σταση του Dasein προς το Sein, της Ύπαρξης προς το Είναι, του Γιγνόμενου προς το Αμετάβλητο, του Φαινομένου προς το Ον. Αλλά η έκ-σταση του συγκεκριμένου προς το Απόλυτο γίνεται με το άνοιγμα του πρώτου ώστε να δεχθεί το δεύτερο. Αυτό δε το άνοιγμα προς δοχεία, αυτή η άνοιξη του όντος, αποτελεί την άνθισή του. Όστε εξ-ίσταται το συγκεκριμένο προς την ιδέα όταν ως ανθός της ουσίας του ταυτίζεται προς την ιδέα του. Έκ-σταση λοιπόν Απολλώνια είναι και πάλι η τελειότητα του κάλλους. Ο Απόλλων άρα εξίσταται αιώνια προς τον εαυτό του και επομένως, ως Υπερτελεάτας του Κάλλους, είναι ο αρχετυπικός Μάντις. Γι αυτό και εικονογραφικά σπένδει στον εαυτό του.

Η Πυθία των Δελφών, αν και θήλυς δια την αρχέγονο μαντεία της χθονιότητας, πιστοποιεί την απουσία του χαρακτήρα της διάρκειας στο γίγνεσθαι του χρόνου με το να απαιτείται να είναι αρχικά παρθένος, μετά δε πρεσβυτέρα των 50 ετών, ενδυομένη όμως παρθενική σκευή, αμφοτέρωθεν δηλαδή εκτός της γονίμου γενετησίου ομιλίας (Διόδωρος, XVI, 26, 6). Η μεταβολή έλαβε χώρα πιθανώτατα κατά την εποχή της Θεσσαλικής προβολής προς νότο (λόγω της ιστορίας με τον Θεσσαλό Εχεκράτη που παραδίδει ο Διόδωρος ως αιτία της αλλαγής) με τον Α΄ Ιερό πόλεμο και στο πρώτο ίσως μισό του 6^{ου} αιώνα π.Χ.

[Η Πυθία μένει αγνή από συνουσίας εφ' όρου ζωής, μάλλον αφ' ότου καταστεί Πυθία. Πλούταρχος, *Περὶ τῶν εκλελοιπότων χρηστηρίων*, 435D; 438C. Cf. Tertullianus, *ad. ux.* I, 6. Κατά τον ναό του Δειραδιώτου Απόλλωνος στο Άργος, η μαντική ασκείται ως εξής: ... γυνή μὲν προφητεύουσά ἐστιν, ἀνδρὸς εὐνὴ εἰργομένη· θυομένης δὲ ἐν νυκτὶ ἀρνὸς κατὰ μῆνα ἕκαστον, γευσάμενη δὴ τοῦ αἵματος ἢ γυνὴ κάτοχος ἐκ τοῦ θεοῦ γίνεται. Πausanias, II, 24, 1. Cf. Ηρόδοτος, I, 182; Servius ad Vergilii *Aeneidos*, IV, 143; Horatius, *Carmina*, III, 4, 61sq.].

Στην τελευταία μας συνάντηση του φετινού Κύκλου των Πατρών, αυτήν την Πέμπτη, θα συζητήσουμε για μαντείες και προφητείες και προγνώσεις και προβλέψεις, θα ταξινομήσουμε τα είδη τους, και θα δοκιμάσουμε την δύναμη του κλασσικού στην πράξη της εφαρμογής.

Θα ασχοληθούμε με την ταυτότητά μας, την αιωνιότητά μας αλλά και το μέλλον μας στον χρόνο. Γενικεύοντας θα επιχειρήσουμε να προσδιορίσουμε το Άνυσμα της Ιστορίας στο παρόν – που δείχνει και πόση ορμή έχει.

Θεματικός τίτλος της διαπραγμάτευσής μου θα είναι κατά το πρόγραμμα:

Ποιοι Είμαστε; Που Πάει ο Κόσμος;

Χρησμοί εξ Αιωνιότητος για την Ταυτότητά μας

(Γνώθι Σαυτόν)

και το Άνυσμα της Ιστορίας (την Λογική του Χρόνου)

Η ομιλία θα γίνει την Πέμπτη 26 Ιουλίου, 8.30 το βράδυ, στο Κέντρο Bright Side Patras (Φιλοποίμενος 45, μεταξύ Κορίνθου και Κανακάρη), αντί του συνηθισμένου τόπου πραγματοποίησης της σειράς (στην Αίθουσα Διαλέξεων του Μεγάρου Λόγου και Τέχνης του Δήμου Πατρέων, 2^{ος} όροφος, Πλατεία Γεωργίου Α').

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Μετά την ομιλία θα υπάρξει χρόνος για συζήτηση.

II

ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΛΕΙΠΤΙΚΟ

Για να εορτάσουμε, με την ειδική έννοια που προσδίδω στην λέξη σύμφωνη με το κλασσικό ύψος και το λαϊκό βίωμα, την λήξη του φετινού Κύκλου των Συναντήσεων των Πατρών, **θα συμποσιασθούμε την Παρασκευή 27 Ιουλίου το βράδυ.**

Ισχυρό ουράνιο γεγονός θα εφορεύει το συμπόσιό μας. Ολική έκλειψη της Σελήνης είναι ορατή και από την Ελλάδα, αν και κοντά στον ορίζοντα (προσοχή στην επιλογή τόπου). Η Σελήνη θα διέλθει αυτή την φορά από το κέντρο της σκιάς της Γης, οπότε η έκλειψη θα διαρκέσει πολύ – είναι η μακρότερης διάρκειας για όλον τον 21^ο αιώνα. Το Φεγγάρι θα είναι ερυθρωπό από την ατμόσφαιρα της Γης.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα του φαινομένου έχει ως εξής:

ανατολή της Σελήνης *20.38 Παρασκευής*

αρχή μερικής έκλειψης *21.24*

αρχή ολικής έκλειψης	22.30
μέγιστο	23.21
τέλος ολικής έκλειψης	00.13 Σαββάτου
τέλος μερικής έκλειψης	1.19

Στο μέγιστο της έκλειψης η Σελήνη θα είναι 23.5 μοίρες πάνω από τον ορίζοντα.

Η αφορμή για την συμποτική μας συζήτηση είναι λοιπόν δεδομένη. Θα μιλήσουμε για την Σελήνη, την Άρτεμι και την Εκάτη. Για την ποιητική αίσθηση της νύχτας στον Αλκμάννα και για τις νυκτέλιες τελετές, και επίσης για την κοσμογονική της σημασία στον πρώιμο Ορφισμό. Για την θρησκευτικότητα της Νύχτας στο πεδίο της χθόνιας γονιμότητας και στον Απολλώνιο «Κόσμο».

Θα συνεχίσουμε την συζήτηση της Πέμπτης για τις προβλέψεις, και θα κουβεντιάσουμε για τις διάφορες μαντείες των Συμπτώσεων. Τα σημάδια θα μας απασχολήσουν και η λογική τους. Θα αγγίξουμε έτσι και τα αστρολογικά της βραδυάς, άκρως ιδιαίτερα. Κατ' αντίστιξη θα προβληματοποιήσουμε τις «επιστημονικές» προβλέψεις, και θα πρωτοτυπήσουμε αναζητώντας το μεταφυσικό και υπαρξιακό τους νόημα.

Θα μαζευθούμε νωρίς καλύτερα, στις 8.30 το βράδυ, για να χαιρετήσουμε και την ανατολή της Σελήνης που θα κρυφθεί για να ξαναφανερωθεί.

Όποιος ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στην πανδαισία, να επικοινωνήσει μαζί μου.